

Аналізуємо та навчаємось: коментарі щодо ігрових епізодів

Випуск №3

У третьому випуску ми розглядаємо спірні моменти матчів Першої, Другої ліг, Національної ліги U-19 та Вищої жіночої ліги. Нижче – ключові епізоди, рішення арбітрів та правильні трактування відповідно до Правил гри.



ПЕРША ЛІГА

10 тур, Перша ліга

«Нива» Тернопіль – «Буковина» Чернівці

Арбітр: Сташук Ігор



90+3 хвилина

- Рішення арбітра: **Продовження гри**
- Правильне рішення: **Пенальті, без ДС**

Обґрунтування:

Під час боротьби за м'яч у межах штрафної площі команди «Нива» воротар №34, намагаючись вибити м'яч у свого опонента №8 команди «Буковина», зачепив руками його ногу, що призвело до падіння нападника. Арбітр, перебуваючи в позиції, яка не дозволяла чітко оцінити епізод (позаду нападника), продовжив гру та призначив удар від воріт.

У подібних ігрових ситуаціях арбітри мають контролювати не лише фізичні контакти між гравцями, які ведуть єдиноборство, а й напрям руху м'яча після зіткнення. Відеоповтор чітко підтверджує, що воротар №34 команди «Нива» не зіграв у м'яч, а контактував із ногою суперника, який діяв швидше та випередив його.

Призначення пенальті без застосування дисциплінарних санкцій (оскільки дії воротаря були результатом «чесної» гри з наміром зіграти у м'яч і зупинити перспективну атаку) було б правильним і прийнятним рішенням арбітра.



ПЕРША ЛІГА

11 тур, Перша ліга

«Прикарпаття-Благо» Івано-Франківськ – «Чорноморець» Одеса

Арбітр: Богатир Микита



45 хвилина

- Рішення арбітра: **Штрафний удар, червона картка**
- Правильне рішення: **Штрафний удар, червона картка**

Обґрунтування:

Під час розвитку атаки гравець №30 команди «Прикарпаття-Благо» здійснив фол у центральній зоні поля проти гравця №77 команди «Чорноморець», який рухався у напрямку

воріт суперника. Арбітр зафіксував це порушення, що було вчинене у нерозважливій манері. Після контакту гравці перечепилися ногами, і гравець №77 команди «Чорноморець» умисно, в агресивній формі, наніс удар ногою своєму опоненту в задню частину стегна.

Унаслідок цього виникла масова конфронтація між гравцями обох команд, що суттєво ускладнило управління ігровою ситуацією. До її врегулювання були залучені всі офіційні особи матчу. Арбітр, передбачаючи розвиток атаки, займав вигідну позицію, що дозволило йому правильно оцінити епізод і прийняти вірні дисциплінарні рішення: винісши червону картку гравцю №77 команди «Чорноморець» за жорстоку поведінку та жовту картку гравцю №30 команди «Прикарпаття-Благо» за фол у нерозважливий спосіб.

Враховуючи обставини масової конфронтації між гравцями, арбітр цілком справедливо попередив жовтими картками найбільш активних учасників інциденту з обох команд — гравця №30 команди «Чорноморець» та гравця №9 команди «Прикарпаття-Благо».



ПЕРША ЛІГА

11 тур, Перша ліга

«Пробій» Городенка – «Інгулець» Петрове

Арбітр: Фірсов Максим



26 хвилина

- Рішення арбітра: **Пенальті, без ДС**
- Правильне рішення: **Пенальті, без ДС**

Обґрунтування:

Під час боротьби за м'яч у межах штрафної площі команди «Пробій» захисник №2, намагаючись вибити м'яч у нападника команди «Інгулець», утримуючи його лівою рукою, у недбалій манері завдав удару правою ногою по нозі суперника, що призвело до падіння нападника.

Арбітр, проявивши спритність у супроводженні атаки та займаючи вигідні позиції для огляду, мав можливість чітко оцінити дії обох гравців і визначити наслідки їхньої боротьби.

Призначення пенальті без застосування дисциплінарних санкцій було правильним і обґрунтованим рішенням арбітра.



ДРУГА ЛІГА

10 тур, Друга ліга, група «А»

«Скала 1911» Стрий – «Куликів-Білка» Куликів-Білка

Арбітр: Гординський Артем



86 хвилина

- Рішення арбітра: **Штрафний удар, червона картка**
- Правильне рішення: **Штрафний удар, червона картка**

Обґрунтування:

Воротар команди «Куликів-Білка» володів м'ячем. Нападник №20 команди «Скала 1911» рухався в його напрямку, щоб вступити у боротьбу за м'яч. На його шляху опинився партнер воротаря — гравець №86. Пробігаючи повз нього, гравець №20 умисно завдав удару ліктем у ділянку шиї суперника, після чого останній опинився на газоні.

Арбітр повністю контролював ситуацію, не втрачаючи з поля зору ані володіння м'ячем воротарем, ані дії обох польових гравців. Арбітр чітко побачив і правильно оцінив неправомірні дії руками гравця №20, показавши йому червону картку за жорстоку поведінку, що не мала жодного стосунку до боротьби за м'яч.



ДРУГА ЛІГА

11 тур, Друга ліга, група «А»

«Куликів-Білка» Куликів-Білка – «Лісне» Лісне

Арбітр: Шевчук Андрій



88 хвилина

- Рішення арбітра: **вільний удар, жовта картка**
- Правильне рішення: **вільний удар, жовта картка**

Обґрунтування:

Неподалік від штрафної площі команди суперників, володіючи м'ячем, гравець №22 команди «Куликів-Білка» прокинув його повз захисників суперника, які перебували в межах штрафної площі. Передбачаючи можливий контакт із захисником, він свідомо здійснив пірнаюче падіння, намагаючись отримати перевагу у вигляді призначення пенальті. Таким чином, його дії були спрямовані на введення арбітра в оману.

Арбітр перебував у чудовій позиції, добре контролював розвиток ігрового епізоду та миттєво відреагував на очевидний прояв неспортивної поведінки, кваліфікувавши дії гравця №22 «Куликів-Білка» як симуляцію. Арбітр правильно показав йому жовту картку, яка стала другою у матчі, що автоматично призвело до показу червоної картки та вилучення гравця з поля.

В таких випадках, варто відзначити високу концентрацію уваги та вдало обрану позицію арбітра, які дозволили йому чітко розпізнати спробу гравця ввести його в оману.



ДРУГА ЛІГА

13 тур, Друга ліга, група «А»

«Скала 1911» Стрий – «Ужгород» Ужгород

Арбітр: Шевчук Андрій



70 хвилина

- Рішення арбітра: **вільний удар, жовта картка + 2 жовта картка**
- Правильне рішення: **штрафний удар, червона картка (2 жовта картка)**

Обґрунтування:

Під час розвитку динамічної атаки команди «Ужгород» у центральній частині поля було скоєно фол у нерозважливій манері проти гравця цієї команди. Арбітр цілком слушно застосував принцип переваги, оскільки команда «Ужгород» продовжила контролювати м'яч і мала всі можливості для розвитку перспективної атаки.

Коли ігрова фаза атаки перейшла до штрафної площі команди «Скала 1911», у єдиноборстві між захисником №15 «Скала 1911» та нападником №9 «Ужгород» мав місце дозволений у футболі фізичний контакт, після якого обидва гравці опинилися на газоні. Арбітр перебував у вдалій позиції, зупинив гру та показав нападнику №9 жовту картку за симуляцію, а захиснику №15 — відкладену жовту картку за попередній нерозважливий фол у центрі поля.

Цей епізод є показовим для оцінки єдиноборства за м'яч у межах штрафної площі. Дії нападника не були спрямовані на введення арбітра в оману; подібні падіння можуть розцінюватися як звичайна ігрова ситуація. Тому більш доцільним рішенням у цьому випадку було б трактування епізоду як «немає порушення — немає симуляції», тобто продовження гри.

Окремо варто нагадати про важливість контролю гравців, які вже мають попередження. У ситуаціях, коли йдеться про другу жовту (червону) картку, найкращим рішенням є негайна реакція арбітра та винесення відповідного дисциплінарного покарання під час самого порушення.



ДРУГА ЛІГА

14 тур, Друга ліга, група «А»

«Куликів-Білка» Куликів-Білка – «Самбір-Нива 2» Самбір

Арбітр: **Шпак Дмитро**



90+7 хвилина

- Рішення арбітра: **штрафний удар, жовта картка**
- Правильне рішення: **спірний м'яч, без ДС**

Обґрунтування:

Під час єдиноборства за верховий м'яч між гравцями №5 команди «Самбір-Нива 2» та №70 команди «Куликів-Білка» відбулося зіткнення головами, після чого обидва гравці опинилися на газоні. Це був неприємний і небезпечний епізод, який стався у боротьбі за м'яч. Обидва футболісти мали намір і можливість зіграти у м'яч, який знаходився на рівновіддаленій відстані, чесним способом — головою. Практично одночасно вони дісталися до м'яча та зіграли ним, після чого впали на газон.

Навіть після перегляду повтору складно визначити порушника в цьому епізоді, тому такі ситуації варто кваліфікувати як ігрове зіткнення, внаслідок якого один із гравців отримав більш серйозну травму голови.

Арбітр діяв професійно та своєчасно — миттєво зупинив гру, що було надзвичайно важливо, і запросив на поле лікарів обох команд для надання невідкладної допомоги постраждалим.

Після поглибленого аналізу визначити винуватця зіткнення та застосовувати технічні чи дисциплінарні санкції у цьому випадку є недоречно, тому найбільш обґрунтованим рішенням арбітра на полі було б призначення спірного м'яча без будь-яких дисциплінарних покарань.



8 тур, Національна ліга U-19

«Епіцентр» Кам'янець-Подільський – «Зоря» Луганськ

Арбітр: Колеснік Віталій



37 хвилина

- Рішення арбітра: **Штрафний удар, жовта картка**
- Правильне рішення: **Штрафний удар, жовта картка**

Обґрунтування:

Арбітр, перебуваючи в оптимальній позиції, оцінив цей момент як нерозважливий фол — порушення правил з боку гравця №5 «Зоря» проти гравця №11 «Епіцентр».

У подібних епізодах арбітри повинні проявляти максимальну концентрацію та чітко усвідомлювати, що футбол є контактним видом спорту, однак дії, які містять потенційну небезпеку для суперника, не можуть вважатися прийнятними. З огляду на високу інтенсивність моменту, цей епізод можна вважати граничним щодо застосування дисциплінарного покарання.

Водночас варто відзначити, що гравець №5, усвідомлюючи ризик травмування суперника, в останній момент зігнув ногу та пом'якшив контакт, уникнувши прямого зіткнення шипами в стегно. Тому рішення арбітра обмежитися жовтою картою гравцю №5 команди «Зоря» можна вважати правильним та виправданим у цій ситуації.



9 тур, Національна ліга U-19

«Шахтар» Донецьк - «Полісся» Житомир

Арбітр: Лепак Богдан



38 хвилина

- Рішення арбітра: **Пенальті, без ДС**
- Правильне рішення: **Продовження гри**

Обґрунтування:

У межах штрафної площі команди «Полісся» захисник №29 першим зіграв у м'яч, вибивши його з-під ніг нападника №30 «Шахтар». Після цього нападник, зачепившись за ногу захисника, упав. Арбітр перебував у неоптимальній позиції, що не дозволило йому чітко побачити та правильно оцінити єдиноборство, і він прийняв рішення призначити пенальті, за підніжку нападнику.

Асистент арбітра, який перебував на значній відстані, але мав кращий кут огляду, чітко бачив епізод і повідомив арбітру про відсутність порушення. Після консультації з асистентом арбітр правильно скасував своє первинне рішення щодо призначення пенальті.

Цей епізод є гарним прикладом ефективної командної роботи арбітрів і сміливості асистента, який узяв на себе відповідальність, вчасно втрутився в ситуацію та допоміг виправити важливе помилкове рішення. Варто пам'ятати, що під час оцінки подібних єдиноборств ключовим орієнтиром для визначення, хто зіграв у м'яч, є напрямок його подальшого польоту.



9 тур, Національна ліга U-19

«Полтава» Полтава - «Оболонь» Київ

Арбітр: Тищенко Артем



19 хвилина

- Рішення арбітра: **Продовження гри**
- Правильне рішення: **Пенальті, без ДС**

Обґрунтування:

Під час боротьби за м'яч у межах штрафної площі команди «Оболонь» захисник №30, намагаючись заблокувати прострільну передачу гравця №69 команди «Полтава», допустив контакт м'яча з рукою. Арбітр, перебуваючи на значній відстані від ігрового епізоду, дозволив продовжити гру.

Після перегляду відеоповтору, керуючись відповідними критеріями оцінки гри рукою, чітко видно, що рука захисника рухалася у напрямку м'яча, збільшуючи площу тіла та фактично блокуючи передачу суперника. Відповідно до сучасних трактувань Правил гри, такі дії кваліфікуються як порушення.

З огляду на зазначене, арбітр мав призначити пенальті на користь команди «Полтава» без застосування дисциплінарних санкцій.



9 тур, Національна ліга U-19

«ЛНЗ» Черкаси – «Колос» Ковалівка

Арбітр: Ващенко Владислав



71 хвилина

- Рішення арбітра: **Штрафний удар, червона картка**
- Правильне рішення: **Штрафний удар, червона картка**

Обґрунтування:

Цей епізод продовжує тему безпеки під час ведення єдиноборств. Варто ще раз наголосити, що в подібних ситуаціях арбітри повинні проявляти максимальну концентрацію та чітко усвідомлювати: футбол є контактним видом спорту, однак дії, які становлять потенційну небезпеку для суперника, не можуть вважатися прийнятними.

Гравець №10 команди «Оболонь», повністю нехтуючи безпекою опонента, застосував надмірну силу та високу інтенсивність у своїх діях, завдавши удару ногою гравцю команди «ЛНЗ», маючи при цьому мінімальний шанс зіграти у м'яч.

Попри те, що арбітр перебував на значній відстані від епізоду, він добре контролював ситуацію, правильно зафіксував фол, призначив штрафний удар і показав пряму червону картку за серйозне ігрове порушення.



8 тур, Жіноча Вища ліга України

«Полісся» Житомир – «Сістєрс» Одеса

Арбітр: **Паньків Оксана**



72 хвилина

- Рішення арбітра: **Пенальті, без ДС**
- Правильне рішення: **Пенальті, жовта картка**

Обґрунтування:

Під час єдиноборства в межах штрафної площі команди «Полісся» за верховий м'яч гравчиня №19 команди «Сістєрс» зіграла головою на випередження з гравчиною №17 команди «Полісся» у напрямку воріт суперників. Під час боротьби гравчиня №17, використовуючи ліву руку, здійснила поштовх у спину своїй суперниці №19, що призвело до її падіння. Арбітр перебувала у вдалій позиції та миттєво зреагувала на неправомірні дії, правильно зафіксувавши фол і призначивши пенальті.

Водночас недостатня концентрація уваги не дозволила арбітру коректно визначитись з дисциплінарним покаранням — винесення жовтої картки за зрив перспективної атаки у нечесний спосіб (поштовх у спину).

Слід пам'ятати, що у випадках призначення пенальті зазвичай застосовуються пом'якшувальні обставини щодо дисциплінарних покарань, але лише тоді, коли боротьба ведеться у чесний спосіб із намаганням зіграти у м'яч. У цьому епізоді таких дій з боку гравчині №17 не спостерігалось.



9 тур, Жіноча Вища ліга України

«Колос» Ковалівка – «ЕМС-Поділля» Хмельницький
Арбітр: Причина Софія



74 хвилина

- Рішення арбітра: **Продовження гри, без ДС**
- Правильне рішення: **Продовження гри, без ДС**

Обґрунтування:

Під час боротьби за м'яч неподалік штрафної площі команди «ЕМС» було скоєно фол проти гравця команди «Колос», однак м'яч залишився під контролем атакуючої сторони. Арбітр оперативно оцінила ігрову ситуацію, коректно застосувала принцип переваги, і вже за кілька секунд атака завершилася забитим м'ячем у ворота команди «ЕМС».

Цей епізод є гарним прикладом грамотного управління грою та доцільного застосування переваги, з урахуванням місця порушення, контрольованого володіння м'ячем і потенціалу розвитку перспективної атаки.



90+1 хвилина

- Рішення арбітра: **Пенальті, без ДС**
- Правильне рішення: **Пенальті, без ДС**

Обґрунтування:

Під час ведення боротьби за м'яч у межах штрафної площі команди «ЕМС» захисниця №14, намагаючись вибити м'яч у своєї опонентки №11 команди «Колос», у недбалій манері здійснила підніжку. Арбітр, перебуваючи у вдалому положенні та демонструючи максимальну концентрацію, чітко оцінила епізод і призначила пенальті. Подібні ситуації не потребують застосування будь-якого дисциплінарного покарання.



9 тур, Жіноча Вища ліга України

«Кривбас» Кривий Ріг – «Шахтар» Донецьк
Арбітр: Тельбух Людмила



81 хвилина

- Рішення арбітра: **Штрафний удар + червона картка**
- Правильне рішення: **Штрафний удар + червона картка**

Обґрунтування:

Під час розвитку атаки гравчинею команди «Шахтар» у напрямку воріт суперниць неподалік штрафної площі команди «Кривбас» було зафіксовано фол. Епізод є нетиповим, оскільки порушення правил допустила воротар команди «Кривбас». Арбітр правильно зафіксувала фол і призначила штрафний удар.

Враховуючи, що в цьому епізоді були наявні всі критерії для визначення ситуації позбавлення очевидної можливості забити гол (ЗОГМ), а порушення сталося за межами штрафної площі, рішення про вилучення воротаря шляхом показу прямої червоної картки повністю відповідає вимогам чинних Правил гри.

Публікація містить аналіз спірних моментів матчів різних ліг із поясненнями та прикладами правильного трактування епізодів відповідно до Правил гри.
